

Arbowetgeving 1998 (deel I):

Wijzigingswet Arbeidsomstandigheden- en de preventiemedewerker

Per 1 juli a.s. wordt de nieuwe wijzigingswet Arbowet van kracht. De implementatie hiervan moet vóór 1 januari 2006 voltooid zijn. Daarna zal de Arbeidsinspectie hierop gaan handhaven.

De voornaamste wijzigingen

In de wet zijn de 'nieuwe' artikelen 13, 14 en 14a opgenomen. Ook zijn alle losse tekstwijzigingen in de Arbowet van 2000, 2002 en 2004 hierin verwerkt. De nieuwe wetteksten kunt u downloaden vanaf de website Arboplatform: <http://arbo.nl>

De nieuwe wet is het gevolg van de aanpassingen op de Europese wetgeving waaraan voornamelijk een meer sturende rol en keuzevrijheid voor de werkgever ten grondslag ligt. Hiermee wordt invulling gegeven aan:

- toegesneden arbodienstverlening op eigen wensen en eisen van de organisatie,
- het mogelijk maken dat andere dan de reguliere arbodiensten hun diensten en vakbekwaamheid in kunnen brengen,
- de regie en coördinatie voor preventieactiviteiten voor veiligheid en verzuim komt bij de werkgever en werknemer te liggen. Dit kan in principe niet meer worden uitbesteed want overheid wil dat de betrokkenheid van medewerkers bij hun eigen veiligheid en gezondheid toeneemt.

U krijgt te maken met een aantal binnen de organisatie door te voeren wijzigingen. Ook zijn nieuwe termen geïntroduceerd. Wij behandelen in dit bericht de risico inventarisatie'- en evaluatie (RI&E).

In een volgend bericht behandelen wij:

- de maatwerk- en vangnetregeling, (interne) arbodienst en alternatieve arbodienstverlening
- voorrangregel en de preventiemedewerker (taken)
  - a. bijstand bij algemene preventietaken (art. 13 Aw)
  - b. bijstand bij specifieke preventietaken (art. 14 en 14a Aw);
- medezeggenschap;
- de nieuwe Farbo-regeling

1. Schematische wijzigingen Arbowet

Onderstaande tabel geeft aan de gewijzigde systematiek van de nieuwe artikelen 13 en 14 Arbowet welke belangrijk zijn voor de risico inventarisatie en evaluatie.

Maatwerkregeling (nieuw)	Vangnetregeling (nieuw)
Preventiemedewerker (met zonodig aanvullende deskundigen)	Preventiemedewerker (bij voorkeur intern, zonodig aanvullend arbodienst)
Gecertificeerde medewerker of vorm van arbodienstverlening	Gecertificeerde medewerker of arbodienst (bij voorkeur intern)

Wetsonderdeel	Huidige wet
Medewerking aan RI&E, uitvoering plan van aanpak, samenwerking en advies aan PVT/OR	Deskundige werknemers, arbodienst, andere deskundigen
Toetsen van en adviseren over RI&E	Arbodienst

2. Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)

Naar aanleiding van de wijzigingswet bent u verplicht uw RI&E te herzien. U kunt hierbij de volgende situaties tegenkomen:

1. u beschikt over, een geldige getoetste RI&E inclusief bijgehouden plan van aanpak, welke:
  - a. niet ouder is dan drie jaar,
  - b. er zijn tussentijds geen wisselingen in het management geweest,
  - c. er zijn geen wijzigingen in de bedrijfshuisvesting (ingrijpende verbouwing of nieuwbouw) geweest,
  - d. er hebben zich geen (ernstige) ongevallen voorgedaan,
  - e. er zijn geen nieuwe machines gekomen,
  - f. het plan van aanpak is jaarlijks geëvalueerd;
2. u heeft te maken met veranderde situatie met betrekking tot de bovenstaande punten a t/m f;
3. u heeft geen RI&E of een nog niet getoetste RI&E.

Ad. 1 U beschikt over een geldige RI&E

Beschikt u over een getoetste RI&E dan moet u desondanks toch de volgende toevoegingen aanbrengen in uw bestaande RI&E:

- maak aantoonbaar, dat u de risico's opnieuw heeft geïnventariseerd en geëvalueerd voor de bestaande functies,
- inventariseer en evalueer de risico's voor nieuwe functies, waaronder die van de preventiemedewerker (zie paragraaf 3 in het volgend bericht hierover).

Een eenvoudige format hiervoor is een opstelling te maken, die er ongeveer als volgt uitziet:

Risico inventarisatie				Risico-evaluatie	
Arbo-onderwerp	Situatie en bevindingen			Rw	
	Initiële RI&E	Registraties en getroffen maatregel	Situatie beden	Waardering	Advies tbv. plan van aanpak

Korte toelichting op deze indeling:

Arbo-onderwerp	In de bijlage geven wij u een overzicht van de meest relevante aandachtspunten, welke in een risico-(her-)inventarisatie moeten worden meegenomen.
Situaties en bevindingen	Geef kort en bondig aan of dit arbo-onderwerp in de initiële RI&E wel of geen knelpunt was. Was het een knelpunt licht dit bondig toe en geef in de kolom 'registraties en getroffen maatregelen' weer wat hieraan gedaan is. Licht in de derde kolom 'situatie heden' toe hoe de huidige situatie is.
Risicowaardering (Rw)	Geef hier de risicowaardering aan voor het arbo-onderwerp naar aanleiding van de kolom 'situatie heden'. De risicowaardering mag worden gedaan conform het summieri model op de volgende pagina.

U mag de risicowaardering conform het format in de volgende tabel doen, maar vermeld deze tabel dan wel in uw RI&E. Waardeert u de risicowaarde als 1 of 2 of betreft het een kritieke taak dan bevelen wij u aan een extra taak-risico-analyse toe te passen.

Risicoklasse RW	Actie Beoordeling	
1	Noodzakelijk	Latente hoge kans op ongeval en/of latente hoge op gezondheidsschade en/of latente hoge kans op arbeidsverzuim,. Voldoet niet aan wettelijk kader.
2	Gewenst	Reële kans op ongeval en/of reële op gezondheidsschade en/of reële kans op arbeidsverzuim.
3	Aandachtspunt	Geringe kans op ongeval en/of geringe op gezondheidsschade en/of geringe kans op arbeidsverzuim.

Tabel: eenvoudige format risicowaardering

Om tot een nauwgezetere risicowaardering te komen, moet u rekening houden met extra factoren. De risicowaarde is namelijk het product van kans maal effect. De NEN 1050 beschrijft hoe u deze waardering invult en stelt de risicowaarde tot slot nog vast met in achtname van financieel economische redenen.

Tot slot moet u naar aanleiding van de risico-inventarisatie in uw plan van aanpak aangeven:

- op welke termijn het aandachtspunt opgelost moet zijn,
- wie voor de oplossing verantwoordelijk is,
- en welk budget hiervoor is/wordt vrijgemaakt. Als u bovenstaande format uitwerkt, kan uw risico-inventarisatie eruit gaan zien zoals is weergegeven in de volgende tabel.

Risico inventarisatie	Situatie en bevindingen			Rw	Risico-evaluatie
Arbo-onderwerp	Initiële RME	Registraties en getroffen maatregel	Situatie heden	Waardering	Advies tbv, plan van aanpak
<p>Arbobeleid Algemeen <i>één van de grondbeginselen is de verplichting om te zorgen voor een zo goed mogelijke gezondheid, veiligheid en welzijn bij de arbeid.</i></p> <p><i>Uitgangspunt voor arbobeleid vormt de RI&E</i></p> <p>Deskundige bijstand <i>Tot op heden is er de verplichting dat u, indien wenselijk, advisering mbt gezondheid en welzijn 'inhuurt' bij een arbodienst. Dit verandert medio 2005.</i></p>	<p>Knelpunt: het bedrijf heeft geen op schrift gesteld arbobeleid.</p> <p>Knelpunt: arbeidsrisico's zijn niet schriftelijk aantoonbaar.</p> <p>Er zijn geen afspraken t.a.v. veiligheid, gezondheid en welzijn,</p> <p>Het bedrijf heeft een contract met de arbodienst: .....te ..... Kenmerken: - verzuimbegeleiding; - reïntegratie - rapportage</p>	<p>Het bedrijf is VCA** gecertificeerd.. Arbozaken worden nu op een gestructureerde wijze aangepakt.</p> <p>September 2000 heeft de arbodienst de risico-inventarisatie getoetst.</p> <p>In de afgelopen jaren zijn meerdere preventieve en corrigerende maatregelen genomen.</p> <p>Het plan van aanpak is daarna jaarlijks geëvalueerd., Registraties hiervan aantoonbaar in de management reviews</p>	<p>Het bedrijf beschikt over een volledig bedrijfs- en veiligheidsreglement, dat aan iedere werknemer- verstrekt is.</p> <p>Binnen de organisatie is een VGWM-commissie ingesteld Er is nu een pro-actief arbobeleid geconstateerd., De directie neemt hieraan actief mee</p> <p>Arbodienstverlening zie verdere Inventarisatiepunten.. (PAGO, keuringen, inspecties, etc.)</p>	<p>3</p> <p>3</p>	<p>Geen</p> <p>Geen</p>

Voorbeeld van een RI&E-herevaluatie

Ad. 2 en 3 Uw situatie is veranderd of u heeft geen getoetste RI&E

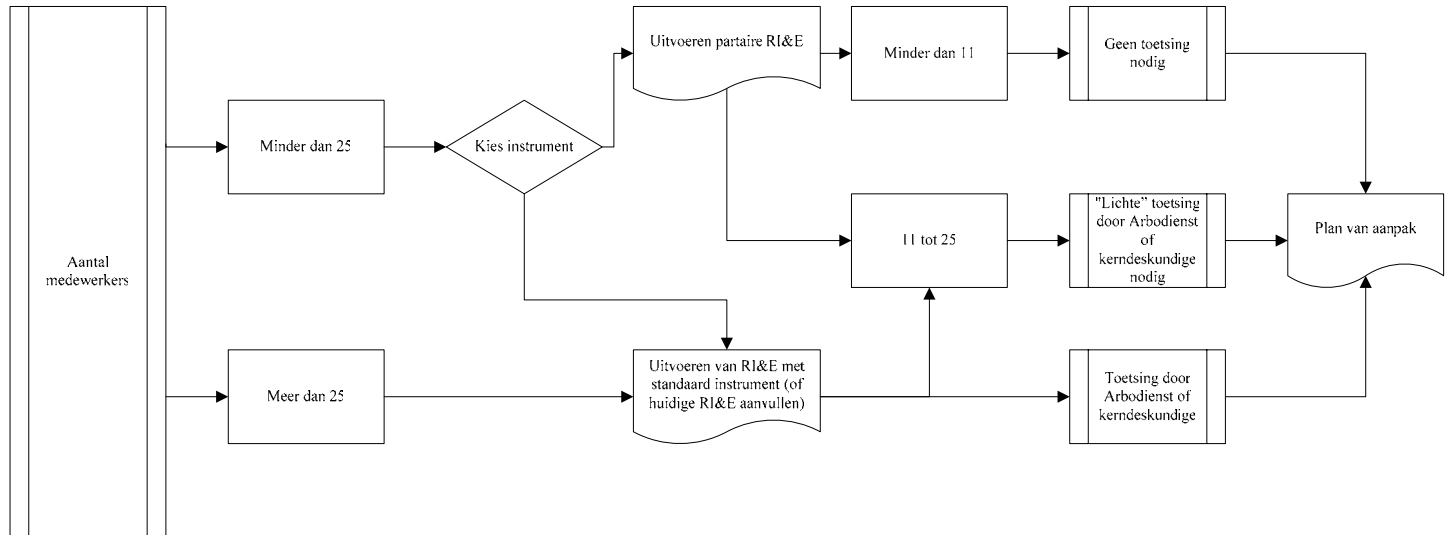
De wijzigingswet Arbowet kent twee mogelijkheden tot inventarisatie:

- de paritaire inventarisatie (branchespecifiek), en
- de standaard inventarisatie.

Daarnaast kent de wet drie typen toetsingen:

- de lichte toetsing (schriftelijk),
- de standaard toetsing (met bedrijfsbezoek door arbodienst of kerndeskundige),
- geen toetsing.

Als u uw risico inventarisatie en evaluatie moet herzien of initieel moet uitvoeren kunt u kiezen uit verschillende opties. Schematisch ziet dat er als volgt uit:

Voor bedrijven met minder dan 25 werknemers mag een *paritaire* risico-inventarisatie worden uitgevoerd. (Voor de telling moet u ook ingeleend personeel meerekenen. Hiervoor geldt als één volledig personeelslid 400 uur betaalde arbeid verricht of in één week per jaar wordt meer dan 40 uur betaalde arbeid verricht.)

Voor bedrijven met minder dan 11 werknemers geldt dan géén toetsing.

Voor bedrijven vanaf 11, maar minder dan 25 werknemers, geldt dat de paritaire inventarisatie afgesloten moet worden met een 'lichte' toets.

Bedrijven met meer dan 25 medewerkers moeten gebruik maken van het standaard inventarisatie model die reeds lange tijd in gebruik zijn.

Een *paritaire risico inventarisatie* is een branchespecifieke inventarisatie. Met dit instrument kunt u gericht de belangrijkste en meest voorkomende risico's middels een branchespecifieke vragenlijst in kaart brengen. Voor diverse branches zijn deze al gemaakt en u kunt deze vinden en downloaden op de website www.rie.nl. Let u er wel op dat deze inventarisatie door het Arboplatform goedgekeurd moeten zijn. U kunt deze herkennen door een speciale markering. (het 'Arbo.nl'-logo)

Een *'lichte' toetsing* houdt meestal in een schriftelijke toetsing door de arbodienst of door, een kerndeskundige. Een kerndeskundige mag uw eigen arbo-coördinator of preventiemedewerker zijn, maar dan moet deze een persoonscertificatie (MVK of HVK) hebben. Bij deze toetsing is het niet verplicht een bedrijfs- cq. werkbezoek af te leggen door de kerndeskundige.

Voor de GWW-branche is een paritaire inventarisatie in voorbereiding bij Stichting Arbowet en de eerste versie wordt medio juli verwacht. **Let u er wel op dat de branchespecifieke risico's voor kabelleg-, buizenleg-, bemalings- en grondboorbedrijven NIET in deze paritaire inventarisatie zijn meegenomen!**

Bijlage

Arbo-onderwerp in een risico-inventarisatie

Algemeen arbobeleid

Eén van de grondbeginselen is de verplichting om te zorgen voor een zo goed mogelijke gezondheid, veiligheid en welzijn bij de arbeid. Uitgangspunt voor arbobeleid vormt de RI&E. Inrichting deskundige bijstand Zie nieuwe wijzigingswet Arbowet, juli 2005.

Ziekteverzuimbeleid

Onderdeel van een ziekteverzuimbeleid is het zoveel mogelijk voorkomen van ziekte en het begeleiden van werknemers die door ziekte hun werk niet (meer) kunnen verrichten.

3aarrapportage

Een bedrijf moet jaarlijks aangeven welke arbo-onderwerpen het afgelopen jaar zijn aangepakt / opgelost en aan welke punten het aanstaande jaar zal worden gewerkt en in welke mate de RI&E nog toereikend is.

Medicijnen, alcohol, drugs

Het gebruik van medicijnen, alcohol en drugs kan tot onveilige situaties leiden. Niet alleen voor de gebruiker, maar ook voor collega's en derden. (Bijv. tijdens het rijden op de openbare weg)

Intimidatie, agressie, geweld

In het bedrijf kan seksuele intimidatie, agressie of geweld plaatsvinden door derden of anderszins. Hoewel een werknemer deze situaties nooit geheel kan voorkomen, kan men wel de kans hierop verkleinen.

Ongevallenregistraties

Dodelijke ongevallen, ongevallen die binnen 24 uur, tot ziekenhuisopname kunnen leiden en waarbij sprake is van blijvend letsel moeten direct worden gemeld bij de arbeidsinspectie. Ongevallen die leiden tot ziekteverzuim moeten in een register worden bijgehouden. Alle ongevallen moeten geëvalueerd worden.

Werkoverleg

Er dient regelmatig werkoverleg plaats te vinden tussen werknemers en de leiding (minimaal 2 keer per jaar indien er geen ander overlegvorm aanwezig is). In dit overleg dienen uitsluitend zaken over veiligheid, gezondheid en welzijn aan de orde te komen. Registraties van incidenten en ongevallen moeten besproken worden.

Werkoverleg, operationeel

VCA-vraag 4.1 stelt extra eisen aan de overlegstructuur', m.n. op VGM -overleg, toolboxmeetingen en introductie nieuwe medewerkers.

Arbo Geneeskundig spreekuur en beroepsziekten

Werknemers met vragen over gezondheidsklachten die misschien met het werk te maken hebben of met vragen over hun arbeidsomstandigheden moeten gebruik kunnen maken van het arbospreekuur.

Periodiek ArbeidsGeneeskundig Onderzoek (PAGO) en beroepsziekten

Werknemers moeten in de gelegenheid gesteld worden om zich periodiek te laten onderzoeken. Dat onderzoek moet gericht zijn op de relatie tussen gezondheid en de risico's in het werk.

Keuring bij het in dienst treden.

Dit mag alleen geschieden bij speciale taken en werkomstandigheden en met instemming.

Bedrijfshulpverleners

Verplicht is dat rekening wordt gehouden met afwezigheid, ziektes en het werken op locaties bij het vaststellen van BHV-ers. De organisatie moet bij het voordoen van calamiteiten voorbereid te zijn en een hulpverleningsprogramma hebben dat erin voorziet adequate hulp te kunnen verlenen totdat professionele hulp aanwezig is"

Werk- en rusttijden

In principe geldt hiervoor de standaardregeling uit de Arbeidstijdenwet, tenzij op basis van een collectieve regeling de overlegregeling geldt. Voor jeugdigen (16-17 jr) en kinderen (jonger dan 16 jr.) geldt een speciale regeling

Arbeidsmiddelen, machines en gereedschappen

Door het gebruik gaat elk arbeidsmiddel in kwaliteit achteruit. Dit betekent dat elk arbeidsmiddel regelmatig onderhouden en gecontroleerd moet worden. De resultaten hiervan moeten schriftelijk worden vastgelegd. De frequentie van het onderhoud en de controles is afhankelijk van het gebruik en de aard daarvan. Kritische onderdelen van een arbeidsmiddel zullen vaker gecontroleerd moeten worden, dan meer slijtvaste delen dat incidenteel wordt gebruikt.

Stoffen, gevaarlijke, carcinogene en biologische agentia

Conform de Arbowet moet het bedrijf een registratie bijhouden van aanwezige en gebruikte stoffen alsmede bij gevaarlijke stoffen een vervangingsplicht.

Fysische risicofactoren, waaronder:

Geluid, lawaai
Trillingen
Verlichting, daglicht en uitzicht
Klimaat
Niet-ioniserende straling
UV en IR
Laser
Ioniserende straling
Laser
Beeldschermwerk
Elektriciteit
Explosie

Fysieke risicofactoren, waaronder:

Tillen en dragen, verplaatsen van zware lasten
Duwen en trekken
Werkhouding
Repeterend werk

Functie-inhoud en welzijn

De welzijnsbepalingen in de Arbowet op het gebied van functie-inhoud betekenen dat: - er rekening gehouden moet worden met personeuseigenschappen bij het samenstellen en toewijzen van taken;

- het werk zoveel mogelijk naar eigen inzicht kan worden verricht, waarbij beroep wordt gedaan op de vakbekwaamheid;
- er contact mogelijk moet zijn tussen medewerkers en zij geïnformeerd worden omtrent het resultaat van het werk en welke eisen worden gesteld aan het werk;
- kort cyclische en monotone taken zoveel mogelijk worden vermeden.

Stress komt op iedere werkplek voor. Indien stresssituaties incidenteel voorkomen, vormt dit vaak geen probleem en kunnen zij werknemers juist stimuleren tot betere resultaten in hun werk. Als stress echter langdurig bestaat kan dit leiden tot overspanning en oververmoeidheid. Stress is één van de belangrijkste oorzaken van ziekteverzuim

Kritieke taken

VCA-vraag 2.213.4

Zijn taken met een verhoogd risico in kaart gebracht dmv een taak-risico-analyse en zijn hierop beheersmaatregelen van toepassing? Zoals: Werken op hoogte Werken in besloten ruimten Werken in verontreinigde grond Werken met hoogwerkers Werken in specifieke ruimten (electra en gas) en onder specifieke werkomstandigheden

Speciale groepen werknemers

Zwangere vrouwen

Vrouwen in de lactatie periode

Tijdelijke en ingeleende werknemers

Stagiaires

Minderjarigen

Opleidingen